

Te besede razžalijo kneginjo. Ni hotela vladati dalje. Lehi in vladike so se jezili nad Hrudošem in prosili kneginjo, naj bi si izbrala moža, njega bi slušali kakor kneza.

Kneginja ukaže osedlati svojega konja belca. Izmed lehov in vladik izbere dvanajst poslancev, dá jim zlat plašč, belo žezlo in knezov klobuk, rekoč: „Jezdite za mojim belecem. Našli bodete moža sedečega pri železni mizi in jedečega v senci velikega drevesa. Moj belec se bode ustavil pred njim in pokleknil pred njega; ogrnite ga s knežovo opravo in pripeljite ga na Višegrad. Ta je moj izvoljeni in vaš knez.“

Odravajo se poslanci za belcem; dirjal je pred njimi, da so mogli komaj za njim. Jezdili so še dolgo preko gor in dolin, preplavali vže Moldavo in Labo in prišli k Stadicem.

Tam zdirja Libušin belec po novo izoranej njivi, ustavi se in pokloni pred oračem. Poslanci prijezdijo in najdejo vladiko Premisla sedečega na preobrnem plugu; na železnem lemeži je imel svoj kruh kakor na mizi, košato drevo mu je delalo senco, a voli so se pasli po njivi.

Poslanci spoznajo svojega novega kneza, globoko se mu priklónejo, povedó mu Libušino voljo in mu izročé plašč, žezlo in klobuk.

Kadar vidi Premisl to, zgrabi svojo leskovo palico, vtakne jo v tla, nagrebe prsti okolo nje, kakor bi sadil drevo, in glej! palica ozeleni in požene tri mladike. Ali dve se posušite, a tretja raste tem krepkeje in dozori sad na njej. Premisl reče: „Poslanci Libušini in naroda českega! Orača kličete na prestol, predno je dokončal svoje delo. Ako bi bil potegnil moj plug brazdo do meje, ostala bi Česka neodvisna na veke. Tri mladike pa naznanjajo vašej kneginji tri sinove; dva bodeta zvenéla predno doraseta, a tretji bode vladal na prestolu.“

Poslanci se čudijo Premislu, opravijo ga z zlatim plaščem, dajo mu žezlo v roko in ga pokrijejo s klobukom. Belec sam priskače, ter pusti mirno sestí novega gospodarja na svoj hrbet. Veseli se vrnejo na dvor Libušin.

Radovala se je Libuša svojega možá, radoval se je narod novega kneza. A Premisl je bil s seboj prinesel na Višegrad leseno torbo in črevlje iz ličja v znamenje, da je prišel iz kmetskega stanu na prestol. Kadar so njegovi sinovi in vnuki ugledali torbo in črevlje, spominali so se svojega deda Premisla; spominali so se, da je bil kmet in se čuvali ošabnosti.

Leska na njivi Premislovej se je razrasla in zarasla vso njivo. A občini, katerej je pripadala njiva, dali so kralji česki za spomin pravico, da jej ni bilo treba plačevati drugega davka nego merico lešnikov.

Zidanje Prage.

Premisl sklene sezidati mesto na primernem kraju. Posvetuje se o tem z Libušo. Libuša gre iz svojega grada Libušina in pelje Premisla na visoko goro. Pokaže mu grič v daljavi in reče:

„Glej, ondú, kjer se izliva Brusnica v Veltavo, stoji grič. Ta kraj sem si izbrala za novo mesto.“

Sedeta na konja in jezdita na ta grič in ukažeta delavcem, da bi začeli zidati mesto.

Ali nista znala, kako bi imenovala mesto. Zatorej poroči Libuša svojim služabnikom: „Idite na grad in vprašajte delavce, kaj delajo?“

Služabniki pridejo tja in vprašajo tesarja, katera so bili našli prva na delu: „Kaj delata?“ Tesarja odgovorita: „Teševa prag?“

Póšli se vrnejo na grad Libušin in povedó vórnó, kaj so videli in slišali. Kadar sliši Libuša odgovor, imenovala je novo mesto „Prago?“

(Po Ed. Erbenu: „Obrásky z dějin clasti,“ poslov. Fr. Hubod.)

Jezus in sv. Peter.

(Narodna legenda.)

Potovala sta Jezus in sv. Peter. Da nista lačna hodila, kupi Jezus kruha in sira in dá oboje sv. Petru, da naj spravi v svojo popotno torbo.

A sv. Peter je vedno za Jezusom zaostajal. Motil ga je sir v torbi také dolgo, dokler ni vsega skrivaj pojedel.

Po daljšem potovanji trudna in lačna sedeta po póludne v senco pod košato drevo, da si odpočijeta in okrepčata. Za južino vzame sv. Peter kruh iz torbe in ga položi pred Jezusa, da ga razdeli.

„A kje je sir?“ vpraša Jezus.

„Teга ne vem, moral sem ga izgubiti,“ izgovarja se sv. Peter.

Jezus se ni hotel pripraviti ž njim. Molčé razdeli kruh v polovici, jedno dá sv. Petru, a drugo obdrži sebi.

Ko sta se dovolj odpočila, odpravita se zopet na pot.

V mesto prišedši, slišita, da je kraljevi sin zbolel in mu najučenejši zdravniki ne morejo pomagati.

„Tukaj lahko kaj zasluživa,“ reče Jezus sv. Petru in oba se podasta v kraljevo palačo.

Jezus ozdravi bolnika in dobi obljubljeno plačilo, katero si s sv. Petrom deli. Denar deva na tri kupce, rekoč: „Ta del je moj, ta je tvoj, a tretji je ónega, kateri je snedel sir.“

„Jaz sem ga!“ zavpíje sv. Peter nepremišljeno in se izdá.

Zapisal Jos. Žitrocnik.

Veseli otrok.

Vetlice cvetó

In ptički pejó;

Zakaj bi ne péli,

Življenja veselí;

Hópsasa trálala hóp!

Živalce drobné

Po zraku vršé,

In vsaka po svóje

Raduje se, péje;

Hópsasa trálala hóp!

Kaj mar mi skrbi,

Sem zdrave krvi;

Zatórej veseló

Sreč mi bo pélo:

Hópsasa trálala hóp!

I. T.